

hatvani-utca 13. szám.

mellett. A
etekben is

Egy ügyes hivatal-
szolga jó állomást keres. —
Tudósítást ad a hirdetés
felvételi iroda hatvani-utca
13. szám.

Egy kereskedő
segéd elfogadható feltételek
mellett állomást keres. —
Tudósítást ad a hirdetés fel-
vételi iroda, hatvani-utca
13. sz. alatt.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetésmények a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezek
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, augusztus 18.

Európa hatalmai elismerték a spanyol köztársaságot. Ezzel a tényrel a diplomácia végre bezárt egy fejezetet, mely sem ügyességének, sem előrelátásának nem fog dicsőségére válni.

A német kancellár körirata, melyet a „Times“ közlése után távirati kivonatban találunk olvasóink, mindenkire azt a benyomást teheti, hogy belőle az elkövetett hibák utólagos belátása szól.

Nincs egy pontja, nincs egy érve, mely rával nem szolgálhatna a német kormány és vele együtt a többi hatalmak eddigi magatartása ellen. Minél erőteljesebben tünteti ki a körirat Spanyolországunk kétségbeesett helyzetéből, a rend, a polgárisultság és a humanizmus legbecesebb érdekeiből a szükségességet, hogy a köztársaság léte hivatalos elismerést nyerjen, annál sujtóbb ítélet terheli az európai hatalmakat, melyek a nemzetközi jog által megengedett határok között semmit sem mulasztottak el arra, hogy Spanyolországban előbb a bitórlás foglalhassa el a törvényes kormányzat helyét, utóbb a közönséges rablás és örült kalandorvállalkozás tegye kétségessé az államrend elemi alapjainak fennmaradását.

A világtörténelem nem mutat fel más példát, hogy a kormányformának megváltozása és egy demokratikus köztársaságnak létrejötte a törvényes rendnek és a közbékének oly szigorú megővásával történt volna meg, mint Spanyolországban Amadeo királynak trónlemondása után.

Ugyanazok a cortesek, melyek nagy többségükben az alkotmányos királyság támaszát képezték, fogadták el egyhangusággal a köztársaságot, és a republicanus rend épen valamennyi alkotmányos tényező közreműködésével alakult meg. Milyen boldog volna Franciaország, ha a nemzetgyűlésnek belátása a kormányformának megalapításában épily összhangzatba hozná a helyzet követelményeit a törvényes rend megtartásával, a mire napról napra jobban látjuk enyészni a kilátásokat. De azt a szigorúan törvényes köztársaságot, melynek létrejövele dicső lapot képezhetett volna Európa nemzetjeinek politikai fejlődésében és előképül szolgálhat mindazon politikuskoknak, kik zavartalan, rázkódás ment, tisztán csak az ész és a szó ereje által teremtettt átmenetet óhajtanak a mult hagyományaiából a jövő alakulásába: nem akarták a nemzetközi elismerésben részesíteni Európát azon hatalmai, melyek pillanatig sem voltak kényesek, valahányszor egy a törvénynek galád letiprásával, ártatlan polgárok lemészárlásával, a jognak és hazafiasságnak üldözésével fölülkerekedett bitórlás szentesítése forgott kérdésben.

Milyen hiába való ürügy volt az elismerés megtagadását azzal indokolni, hogy a kormány fenállása nincsen eléggé biztosítva, azt a legjobb világításba helyezi a német körirat, midőn ma azért kívánja az elismerésnek egyetemes megtörténtét, mert ez megerősítheti a spanyol kormányának állását, megkönnyítheti feladatát a cultura és a század legszentebb vívmányainak megvédelmezésében. Pedig az a kormány, mely ma az elismerés gyümölcsét élvezni fogja, már csak a bitórlásnak és a törvényteleneknek szülőtte, a nélkül, hogy a tartósság több biztosítékaival bírna, vagy az ország békéjének helyreállításában nagyobb sikereket mutatna fel Castelar kormányánál.

Mindaz, mit a körirat a spanyol viszonyok szilárdultának jelölül felemlít, épen Castelar nemes erőfeszítéseinek és hazafias önfeláldozásának köszönhető és úgy az általa leküzdött nehézségek, mint a még megmaradt veszélyek, nagy részben fel sem támadnak, ha az európai hatalmasságok a diplomáciai elismerés megvonása által a lázadásnak, a pusztító betörésnek és a szervezett öldöklésnek a törvényes hatalommal szemben mintegy egyenjogúságot nem kölcsönöztek volna.

Itt az európai diplomáciát újra az a kicsinyes elfogultság és szűkeblű hagyomány vezérelte, mely veszélyesnek tartotta a köztársasági elvek győzelmét. Don Carlosban, a rablókapitányban a monarchiai és conservatív ügy bajnokát szerették volna látni, ki az isteni jog uralmát fogja megmenteni. De az isteni jog és a legitim rendeltetés csak iszonyatos barbárságokban

és a századot meggyalázó gyilkosságokban tudott nyilatkozni. A német kormány körirata most valóban nem egyéb a diplomatiának kiállított szegénységű bizonyítványánál. Bevallani kényszerül, hogy Don Carlos kegyetlenségei mélyen compromittáltak a monarchicus és conservatív elveket és a hatalmakat a köztársasági elv elismerésére akkor készíti, mikor már az elv jelentősége és értéke is gyűlöletes világban mutatkozik, mert többé nem Castelarnek határtalan törvényi tisztelében és eszményi odaadásában, hanem Serranonak bitórlásában és aljas becsúgyában nyer képviselést.

A magyar király születésnapját ma ünnepelte meg Magyarország fővárosa. Osztrák generalisok vezérlete mellett, német vezényszó után, osztrák zászló alatt, fekete sárga egyenruhában vonultak végig a főváros utcáin egész délelőtt a csapatok. Így ünnepli Magyarország fővárosa a magyar királyt.

A „Hon“ mai száma egy okmányt közöl, melyet négy román vezérférfi: Vancea, Baritiu György, Macellariu Ilyés és Ratiu János nyújtottak át még 1872-ben Lónyay miniszterelnöknek s mely okmány a benyújtott véleménye szerint a románok kívánalmait tartalmazza.

Nem czélunk most az okmány tartalmát fejtegetni, csupán azon infamis csel fogásokra akarunk itt utalni, melyekkel Lónyay miniszterelnök élt, egyedül azon czélből, hogy a választásoknál emberei részére választókerületeket biztosítson.

Az 1872-ki választások előtt, mint tudjuk, Erdély igen erős állást foglalt el a kormány ellen. Lónyay Menyhért tehát, hogy biztosítsa magának a többséget, Erdélybe ment. Ott az erdélyi román vezetőket megkeresve azon bizalmat nyilatkozott, hogy a kormány a román nép sérelmeit komolyan orvosolni kívánja s annak követeléseit kielégíteni óhajta. Felkérte tehát őket, hogy a román követeléseket egy memorandumban tejtse ki s terjesszék elébe.

A négy vezető Balázsfalván összeült s 1872. július 3-án megkészték a memorandumot, melyet fel is terjesztettek.

Ez alatt a képviselő választások minden irányban folytak, a románság nem mert a kormány ellen mozogni, mert a memorandum a kormánytól volt s tartottak tőle, hogy az abban kifejezett kívánalmakat a kormány visszautasítja. Szavazott a román nép mindenütt a kormány-párttal.

Mikor aztán a képviselő választások megvoltak, Lónyay Menyhért többé tudni sem akart a román memorandumról.

Nem kívánunk itt a memorandum készítőinek védelmére kelni, mert voltak oly együgyűek, hogy félre hagyták magukat vezetett Lónyay által, de azt kérdjük, komoly államférfihez illő, czélszerű és tisztességes eljárás-e az egy miniszterelnök részéről felizgatni, hamis ígéretekkel félrevezetni a nem magyarajku polgárságot, mi által a családok szülte keserűség még jobban megnehézíti azon egyetértést és testvéries viszonyt, melyre nyelv és valláskülönbség nélkül e hazában mindnyájunknak törekedni kell.

Budapest, augusztus 18.

Zichy József közlekedési miniszter Hieronymi államtitkárral és Tolnay Lajos az államvasutak igazgatójával Bukarestbe — még nem utazott ugyan el, de elfogatazni mindenesetre — mondják a jobboldali lapok — midőn aztán megtekintik a tömösi szoros is. — Ugy látszik, az a tömösi szoros nem hagyja őket nyugodni. Hogy melyiket bántja inkább, a miniszteriumot-e vagy az államvasutak igazgatóságát, azok után amik a temesvári-orsovai vasut képviselőházi tanácskozása alkalmával történtek — nem tudjuk. Azt láttuk, hogy egy és ugyanazon vasuti vonal kiépítését költségét a miniszterium 4.500.000 frtra, az államvasutak igazgatósága pedig tíz millióra tette. Hogy a kettő közül valamelyiknek óriási humbognak kell lenni, az kétségtelen. Csak az a kérdés, hogy melyik az.

Meg kell vallanunk, hogy Tolnay Lajos urban több önértet és nagyobb önállóságot tételtek fel, mint a mennyit, fájdalom, alkalmunk van tapasztalni.

Midőn a miniszter nyíltan, az országgyűlés előtt azt mondja, „hogy azon számítások, melyek a magyar államvasutak igazgatóságánál eszközöltettek, hamisak,“ midőn azt mondja, „hogy lesz gondja rá, miszerint azon közeg kebelében, hol ily alaptalan számítások eszközöltettek, gyökeres változásokat tegyen“ — akkor egy

önérzetes igazgatótól nemcsak a saját személye iránti kötelessége, de különösen az igazgatóságban működő tisztviselő társai jó hírneve és becsülete mulhatatlan megkövetelte volna, a nyílt és határozott felszólalást. Ha csakugyan az igazgatóságban történt a számítási hiba, annak nyílt és őszinte bevállása semmivel sem nagyobbította volna a kudarcot, melybe így és most jutott az igazgatóság — a mély hallgatás által. Ellenkező esetben pedig, ha az igazgatóság számítási helyesek és alaposak voltak akkor azt a vádat, melyet a miniszter az ország előtt tett, s mellyel megalázzóbbat egy szakértő közegre sem tehetett, nem lett volna szabad az igazgatónak egy pillanatig sem szó nélkül hagyni s így rajtuk száradni hagyni azon hivatalnokokon, kiknek a szakértelem és pontosság egyedüli kincsük, mit csakugy nagyuri módon, könnyedén compromittálni az ország előtt, ép oly lelkiismeretlenség, mint amily ostromba dolog.

Pest Pilis és Solt t. e. megyék tankerületi iskolatanácsa évnegyedes rendes közgyűlését f. évi augusztus hó 26-án, a megyei rendes évnegyedes közgyűlés második napján délután 4 órakor tartja meg a megyeház tanácstermében.

Miről az illetők azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az iskolatanács 5 évi mandátuma lejárván, — ez utolsó közgyűlése leend.

Karloviczon ma aug. 18-án volt a patriarcha beigtatása. Az ünnepélyes installációról a következő tudósítások érkeztek:

Az esős időjárás dacára számos küldöttség jelent meg és nagy néptömeg gyűlt össze a patriarcha beigtatására; 9 órakor a király születésnapja alkalmából istentisztelet tartott, a beigtatási ünnepélyek 10 órakor kezdődtek. A patriarcha, Gruics és Angyelic püspökökkel és más főpapokkal, főpap díszben fogadta a zsúfolt metropolitai templom bejratánál a magyar disruhában megjelent királyi biztost, ennek titkárat és Szász Károlyt, a cultusminiszter képviselőjét. A templomban a biztos és a patriarcha emelvényen állottak, diszlovések dördülése közben felolvastatt a díszesen kiállított latin okmány. A patriarcha szerb nyelven letette az esküt, melyet Gruics püspök olvasott fel; a királyi biztos ezután üdvözölte a patriarchát, ki szünni nem akaró zsviökkal fogadott beszédben válaszolt. Végül ünnepélyes istentisztelet, melyen a királyi biztos is jelen volt.

Milyen Magyarország állapota most.

Szomorú, de valóság, hogy az országnak nagy részében az ideai termés hasonlíthatatlan rosszabb, mint a mult évben volt.

Mult esztendőben termett még is annyi a gazda közönségnek, hogy elvethetett; szalmája elegendő volt, sőt habár kevés is, eladni valója is maradt.

Ez évben azonban igen sok helyen nem termett annyi, hogy vetni valója maradjon. Szalma kevés, úgy szólni semmi, és csak is akkor fogja kimutatni a rossz év magát, ha a vetést befejezték. Van már számtalan gazda ma is, ki cselédjeit elbocsátja és felében adja ki földjeit.

Nem elég néhány betűvel elmondani azt, hogy mily rossz ez ideai termés, én tehát néhány esetet fogok elősorolni. Tudok egy 900 holdas első osztályu birtokot, a melyen ez évben termett 30 csomó. Tudok egy másik birtokost Pestmegyében a legkitünőbb földdel, mely 3000 és néhány száz holdból áll. Meg szokott teremni rajta 20.000 csomó, ez idén van rajta 1500 csomó, mely a vetőmagot alig adja ki.

Vannak oly birtokosok, kik a kalászkot pénzes nap-számossal szedették össze, a tiszta buzát csomóba összekötni nem lehetett, petrenczékbe rakták össze. Számtalan ily sujtott gazdára talál az ember. Mi lesz a gazdaközönséggel — a jövő fogja megmutatni.

Lehet-e segíteni a földbirtokos osztályon és mikép? lehet-e megmenteni a végpusztulástól? Ez a kérdések kérdése.

Hogy a gazdaközönség mily nehéz körülmények között sinlódik, ezeket csak az tudja, ki a mezei gazdasággal foglalkozik. Sem cseléd, sem mezei rendőri törvényeink nincsenek, sőt azon szerződések is, melyeket a gazdaközönség köt, melyek gyors eljárás igényelnének, hosszú perre vannak utasítva. Egy szóval a gazdaközönség az, mely sem törvény, sem a hatóság oltalma alatt nem áll. Sőt a legújabb választási törvény által az alkotmányosság legszebb gyakorlatától, szabad választási jogától meg lesz fosztva, különösen a jövő választás alkalmával, mert számtalanok lesznek, kik az adót befizetni a legjobb akarat mellett képesítve nem lennének, és ennek következtében az alkotmányosságból is ki lesznek zárva.

Földhitelintézetünk nincsen, mely a gazdaközönség igényeinek megfelelni képes volna. A földbirtokosok egy része, mely ez évben a rossz termés által sujtva van, hogy a

D Ó

□ öl jó minőségű föld.
oz, nem messze a „Gólya“
a marhahajtó utra néz.
zi s e szerint két hom-
eknek kitűnően alkalmas.
közeli telekhez fog el-
szletekben. Ajánljuk azok-
ddal akarnak szert tenni.
ában.

pedig

kik eladni, venni. haszon-
koznak, hogy feltételeiket

Z és TÁRSA

ügynöki

szám Zrínyi-ház.)

Lakása augusztus elseje óta:
belváros, kigyó-utca 2-ik szám alatt kigyó
és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle
házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a
gyógyszerek megküldetnek.

jövő aratásig fedezesse gazdasági kiadásait, most a bécsi hitelintézethez folyamodik kölcsönért. Az alkotmányos Magyarországban idáig jutottunk, hogy Magyarország a d o f i z e t t i n e k kölcsönsegélyért Bécshez kell folyamodni és az alkotmányos Magyarország nem képes hitel tekintetében a mostani pályás viszonyok között segínyt nyújtani.

Nyolczadik éve, hogy az alkotmányosság feláll, és ezen nyolcz év alatt mily intézkedések történtek arra nézve, hogy részint gyáripárunk és mezőgazdaságunknak fejlődésére nézve történt volna valami. Meghozták a vadászörvényeket a nyulak, őzek, szarvasok biztonságára, és néhány inyenc vadász kedvtöltése miatt; eltörölték az uszora törvényt, mielőtt pénzintézetről gondoskodtak volna.

Az állam a haza honfaiától követeli azt, hogy az állam irányában kötelezettségeit teljesítsék. Ez jogos és igazságos, és kötelessége minden honpolgárnak azokat teljesíteni. De az államnak is vannak kötelességei, és kötelezettségei a haza fiától, hogy az állam irányában kötelezettségeiket teljesítsék, a haza polgárai is méltányosság, és jogos alapon megvárhatják az államtól, hogy a haza hazi paráknak ne tekintessenek, de segédkezet nyújtson az állam arra nézve, hogy a honpolgárok terhes és súlyos kötelezettségeiket teljesíthetőségét könnyen elviselhessek.

Nemcsak az 1874—5 év lesz súlyos a gazdaközönségre, hanem állítom azt, Magyarországnak mint termelő országnak jövője hanyatló félben van. Magyarország eddig nyugat Európának terménypiacza volt, versenytársai Amerika és Délországi voltak. Most már azonban Ausztrália is kezd versenytársul fellépni. Gyapjunkat már is kezd kiszorítani a kereskedelmi forgalomból, és gyapjunk mióta Ausztrália velünk versenyez, már is nagy áresökkenést szenvedett. — Tiszta búzával is már versenyképen fellépett Ausztrália, sőt a szőlőművelést is megkezdte, és pedig sikerrel. Az angolok pedig igen komoly kitaró, és jó számító emberek, és bizonyosan Ausztrália termékenységét ki fogják zsákmányolni, és ez Magyarország természetnényeinek nagy hátrányára fog szolgálni. De ha az oláh vasut is négy év múlva meg fog nyitni, Magyarország ennyi versenytárs mellett mint termelő ország többé fenn nem állhat, és jó termékek mellett saját zsrjában fog megfúlni.

Gyáripárunkról elmondhatjuk, hogy nagyon szűk körben mozog, és épen ezért minden telhetőt el kell arra nézve az államgazdának követni, hogy gyáripárunk nagyobb fejlődésnek indulhasson. Azonban azt tapasztaljuk, hogy gyáraink egymás után fognak elveszni, mert czukorgyáraink és a hertelendi porcelángyár, mely egyetlen egy volt a maga nemében Európában, bukó félben vannak. A losonci posztógyár, melynek berendezése oly tökéletes, hogy a külföld bármely posztógyárával versenyezhetne, megbukott. — Sőt ha a jelen viszonyok meg nem változnak, el lehetünk készülve, hogy budapesti gőzmalmaink is el fognak bukni rövid idő alatt.

Ha tehát gyáraink elpusztulnak s a gazdaközönség elpusztul — ugyan mire fogja fektetni pénzügyminiszter ur az államháztartás egyensúlyának helyreállítását.

M a j t h é n y i P é t e r .

Bazaine szökése.

Bazaine jelenleg Kölnben időz s a „Köln. Ztg.“ tegnap érkezett száma, hihetőleg egyenes forrásból vett értesülés után emez érdekes részleteket hozza az extábórnagy szökéséről:

A fogoly lakosztálya előtt hosszú keskeny terrasse volt el, melyre egy a nap ellen védelmül szolgáló ponyvával bevont kis fa hidon kellett keresztül hatolni s melynek délkeleti csucsán, hol meredeken ment le a part a tengerbe, az extábórnagy egy kis veteményes kertet rögtönzött, itt töltte idejének legnagyobb részét. E kis kert egyik élesen kiszögellő sziklacsúcán kapálás közben egy napon gömbölyded nyílást fedezett fel az extábórnagy, mely egykor az esővíz

lecsapolására szolgálhatott, most azonban erősen be volt falazva. Napokon át dolgozott ezután a nyílás kibontásán s midőn távozott, a helyet mindig gondosan betakarta gyeppel, végre kész volt a munka s Bazaine két erős vasrudat fektetvén keresztül a nyíláson, ezekhez kötelel és kellő hosszúságu kötelhágcsót erősített.

A főnehézség most abban állott, miként juthasson éjnek idején a nyíláshoz, minthogy a sziget parancsnoka este mindig személyesen kísérte be Bazainet a terrasseról lakosztályaiba, melynek ajtaját egy ór rögtön bezárván maga az említett hidon foglalt állást s így a fogoly csak a szerencsés véletlenre számíthatott.

Végre a szökés múlt vasárnapra állapított meg a fogoly és ennek neje s Roule között. S midőn e nap estéjén Marchi parancsnok Bazainet esti 10 órákor szokása szerint lakosztályaiba visszakísérte, Bazaine a hidhoz érve kérte őt, ne fáradjon tovább. A parancsnok engedve a kérésnek, elvált foglyától, ki megnyitván s ismét betevén lakosztálya külső ajtaját, nem ment be, de a ponyvával fedett hidon kinn maradt s míg a parancsnok hátat fordítva távozott, ő nesztelenül a veteményes kertbe illant s ott huzta meg magát, míg a nyomban érkező ór mitsem gyanítva, a terrassera nyíló ajtót annak rendje és módja szerint bezárta s szokott helyét a hidon elfoglalta.

Ezzel megkezdődött a zivataros sötét éjben a szokási kísérlet s a fogoly a göbökkel telt vastag kötelnen lassan neki indult a 80 lábnyi borzasztó mélységnek, melyben a sziklához vert hullámok bömböltek, kitéve azon veszélynek, hogy a dühöngő orkán a sziklához veri, vagy hogy ereje kimerül, mielőtt a mentő sarka megérkezhetné.

Bazaine fogsága alatt szorgalmasan gyakorolta magát a tornázásban s most is erős övvel látta el magát, minőket a tüzoltók használnak, és őv elején levő erős kapcsolót a kötelhágcsóba akasztván az a göbökn mindannyiszor fenakadt, midőn a szökévényt magát kipihenni akarta. A kötel közepére érve, maga alatt egy kis világot vett észre felcsillámlani, mire új remény szállta meg; mert tudta, hogy ott neje várakozik reá. Gyorsan megette a megállapított viszon jelzést, azaz zsebéből gyufaszálat vont ki s azt meggyújtotta s ennek lángjánál az alatt levők észrevették az ég és föld közt függő szökévényt.

Mit törődött Bazaine most vele, hogy kezei feldagadtak és vérteztek, hogy a kiálló sziklacsucok összetörték, s hogy nadrága rostaként összelyuggalódott. Végre elérte a kötel végét s beugorva a tengerbe csakhamar a bárkához uszott, melyben bőrig ázott nejét és sógorát találta. Bazaine azonban annyira kimerült, hogy a bárka közelébe érve menthetlenül a hullámokba vész, ha sógora meg nem ragadja s a bárkába nem segíti.

Csaknem egy órai kölesönös evezés után érte el a három vakmerő Croisette félszigetet, melynek közelében horgonyzott a Ricasoli hajó, melyet éjfélt után 1 órákor értek el. A hajó kapitánya legkevésbé sem gyanította, kit fogadott fel hajójára, minthogy Bazaine neje előtte való nap azon értesítéssel távozott, hogy egy inast hoz majd magával, s ő Bazainet ezen inasnak tartotta.

A marseillei „Semaphore“ a „Barone-Ricasoli“ hajó kapitányától, Cecchitől vett értesülés nyomán eme további érdekes részleteket hozza a Ricasoli kalandjáról:

A Ricasoli a már leirt módon kéjutazás ürügye alatt kibérelve, aug. 8-án indult el a genouai kikötőből két utassal, kik magukat hiteztársaknak s herceg és hercegnőnek adták ki. Először Porto-Maurizióba mentek, hol a hercegi pár kiszállván megszélelte a várost s néhány óra múlva visszatérvén kérték a kapitányt, forduljon vissza Nápolyba, hol rokonaikat akarják meglátogatni, midőn azonban a kapitány kijelentette, hogy Nápolyba mennie nem lehet, mivel arra utasítást a tulajdonostól nem vett, a hercegi pári belenyugodott, különben is csak minden gyanut elhárítani akarván ama kivánságuk által utazásuk végéig járni. Elhatározták tehát, hogy Cannesba mennek, hol villájok van s honnan szolgálkat s némi mállhat is vesznek a hajóra, hogy aztán Nizzába utazzanak. Cannes elé érve a

nagy vihar miatt tanácsosabbnak látszott nem a cannesi, de a juani öbölben horgonyt vetni, honnan a hercegi pár a szárazra távozott. — Éjfélt mult, midőn a matrók kapitányuknak jelentették, hogy a hercegi pár egy inassal, ki két bőrdöndőt hozott magával, megérkezett. E szolga nem volt más mint maga Bazaine, kinek számára a kapitány a másodosztályu kabinek egyikét jelöltette ki, melyben Bazaine egész Genuáig benmaradt, mivel sem árulva el a viszonyt, melyben az állítólagos hercegi párhoz áll.

Bazaine neje a hajóra érve rögtöni indulást parancsolt, még pedig most már nem Nizzába, hanem mivel Cannesban állítólag sürgőnyt kapott, melyben Nápolyban tartózkodó nővére súlyos betegségéről tudósították — egyenesen Genuába, hol ugymond sikerülnie fog bizonyosan rábírnia a tulajdonost, hogy a Ricasoli hajót Nápolyba is bocsássa el velök. — Erre a hajó megindult s hétfőn este Genuába érkezett, honnan a három utas másnap reggel Alexandriába s onnan Svájc felé vette útját.

A „Gaz. des Tribunaux“ szerint a vizsgálat Levál tábornok és Grasse köztársasági főügyész kettős vezetése alatt erőlyesen folyik. Az eddigi nyomozások után kiderült, hogy a 9. és 10-ke közötti éjjel a szigeten egy és ugyanazon katonával egyik ór mind a kétszer beszédbe állott s fecsegésével elvonni igyekezett figyelmét az erőtől. Az ór jelenleg el van fogva s vele együtt hat hőrtönhivatalnok u. m: Marchi igazgató, Gigoux főfelügyelő, Plentin levéltárnok, Lefrançois, Leterne, Renucci és Oumes örök, végül Barreau Bazaine inasa.

Sz. Margitsziget fekvéséről ezeket írja a „Köln. Ztg.“: Harmincz kilométernyi távolságra délnyugatra Nizzától fekszik a szép fekvésű és egészséges éghajlatáról híres város: Cannes; kelet felé e várost egy lapos félsziget választja el a középtenger egyik legszébb öblétől, Juantól. Ezen öblétől 1 1/2 kilométernyi távolságra fekszik 80 lábnyi magas sziklaparton sz. Marguerite szigete számos apró kis öblöttől körvezeve; van ezenkívül egy kis kikötője s keleti oldalán egy gyönyörű fenyőerdő fekszik, melyben a hajdani barbár-szigetlakók Lero istenüknek templomot emeltek; e templom mellett emlékdik egy, a középkor első századaiban emelt másik templom, melytől a sziget nevé vette. E templom közelében fekvő kolostorban éltek hosszú ideig csendes visszavonultságban szerzetesek, kiket Richelieu bíbornok onnan elűzött, mert a szigetet erődívé kívánta átalakítani. 1635-ben telepedtek meg e helyen a spanyolok, kik a Richelieu által elkezdett erődítési műveket kiegészítették és tökéletesítették.

A spanyolok elűzése után 1746-ban az egyesült osztrák-piemonti hadak foglalták el e szigetet, míg végre Belle-Isle a francziák részére azt ismét megszállította, mely idő óta a sziget egész mostanáig a francziák birtoka volt. A sziget jelenlegi erődívé Vauban francia hadügyminiszter tervei szerint készült. Mint erőd, azóta nem igen szerepelt; annál híresebb lett azonban mint politikai foglyoszármára rendelt fogház. Itt 17-tenhét évig az ugynevezett vasalarez; később a nantesi edictum megszűnése után XIV. Lajos számos protestans papot küldött e szigetre, kik nem akarták válásukat megváltoztatni. I. Napoleon is több politikai foglyot küldött e szigetre, köztük a genfi püspököt és Broglet. 1841-től 59-ig a sziget hadifoglyok és francia törvényszékek által elítélt rabok tartózkodási helyül szolgált.

Legutóljára Bazaine volt a sziget lakója, ki az összes fogsághelyiségeket birta nevével, három kis gyermekével és hű segédtszétével, Vilette ezredessel együtt. Tulajdonképeni lakása egy társalgóteremből, egy tágas előszobából és több hálószobából állott, melyeket a marsall saját butoraival díszített fel. — Élelmére a francia kormány havonként 250 francot utalványozott, melyet a fogoly saját pénzével pótol; az étel a fogház konyhájában készítettet el. Orizetere rendeltettek Marchi fogházigazgató, több polgári hivatalnok és két század katona

szellemet elűző boros hordók középett, melyek az illetőnek valódi testőrségét képezik.

Mintegy husz óra a várhegy belsejében, mely hegynek kalapját a vár képezé, s így Krumpának, az aránylagos számítás mértéke szerint csakugyan a hegy gyomrában kellett lennie. S hogy az olvasó a hely ijesztő voltáról tökéletesen meggyőződjék, megemlítjük még azt a körülményt, hogy a pince a családi sírbolttal volt összekötésben és pedig a család egyik ősenek azon sajátosság végrendeleténél fogva, hogy t. i. előtte holtá után se zárássék be a pince ajtó; mert ha igaz az, hogy a megholt hivek lelkei éjszakai kirándulásokat szoktak végre vinni a czéblől, hogy megjelenésükkel az otthon maradt élöket ijesztgessék, — hát ő magát e lovagiatlan, s nem tisztességes szokástól visszatartandó, követeli, hogy halotti pihenő helye a pinczével összekötésbe tétessék, mert ő éjféli felébredéskor az élöket pihenni hagyva egyenesen a pinczébe teszi át sáta óráját, s nehogy az alatt, míg a többi lelkek oda járnak, tehát az egyedüliségben megújja magát, — ergo immi fog. Nem különben oda fog működni minden halotti erejével, hogy a kóborlás rossz szokásától a többi lelkeket is elvonja, hanem igen is, ott a pince nagy termében koncentrálja őket egy kis atyafiságos éjféli mulatozásra, melynek ugy is szükében szokott lenni a szegény halott ember. És míg ezzel az ő jobblétük czélja is el leend érve, más részről az élők is meg lesznek kímélve a kellemetlen ősi látogatásoktól.

Ezen bölcs és nem mindennapi észre mutató végrendelet következtében, a pince s a szomszédos sírbolt közt ajtó vágatott a falon, a mióta is, a mint a vár és környéklakók beszéltek, minden éjféli kísérteteskedésnek vége szakadt. Még egy párszor látták ugyan Söbös Lászlót, fehér szakál és véres karddal, ezüstös páncczlingben, mely holdas éjszakákon csakugy ragyogott, az éjszakkéleti bástya-

torony ablakán a sziklára lépni, hol a karddal dühöse vagdalt maga körül, mintha láthatlan szellemekkel van erős harczt, s aztán eltűnt vala. A kastély tetején fel-fátyolos hölgyalakok lebegtek, a várat körül futó párkáron pedig egy óriási páncczél vitéz sétálgatott, kibem a hatalmas zsarnok urat, Lassudy Abrahamot igyektek felismerni a környékbeliek, nagy és szép apjak ajkairól hallott legendák után. A mint ez a páncczél alak ment, még páncczéljának csörgését is lehetett hallani. Járkáltal pedig ezeken kívül még többen is, még pedig fálváltva mintha bizonyos sorrendet alapítottak volna meg egymá között. Hanem a pinceajtó kivágatása után csakhama szüntek e járás-kelesek, hanem a helyett aztán éjféli órában oly zugást követett el a hegy belseje, mintha benn rézművesek, rézkatlanokat kalapácsoltak volna. S míg végrendelező és azon terve, hogy t. i. az éjeli kószálások megszűnjének, sikerült, a helyett keletkezett az éji órák ban, a magukat leivott lelkeknek oly szörnyű rakoncátlanokdása, hogy amint többen állítani merték, olykor-olykor még a hegy is félreütötte a kalapot, s a vár egészen ferdén állt annak ptyókos tetején.

Ez volt leginkább oka, hogy a várat csak ritkán lak a grófi család, különösen pedig azon időkben, melyel Méray Ernő külföldön töltött vala. A született hercegi nek semmi kedve sem volt holmi grófi ősök dorbézolás: hallgatni, kik plane oly neveletlenek voltak, hogy az ő j lenlétét se vették figyelembe. Mindezekben pedig az ör Hanzel mosolygott legjobban. Most is furcsa tervei lehetek tehát, mert a mint láttuk, megmosolyogta Krumpána a pince felé való haladását.

Krumpa tehát, amint most már tudni méltóztatik igen kísérteties helyen tapogatózott, s még ami több, ve szedelmes kísértetek helyiségében, mert ha az a csörgő páncczélú óriás Lassudy fölébred, és észre veszi őt, a csak

Marchi bontotta fel a 12 lépten-nyomon kísé 12 lábnyi; az ablakok s azon kis terrasse, me gedtetett, magas fal gyönyörűbb kilátás az a mögött fekvő borl

Bazaine fi 15-én a párisi „Figaro“ Két hóval ezelőtt Cam mazást nyertünk a bel nek, fájdalom, gyámja szer meglátogathassam jobb benyomását kö ző met ily nyomoru létre kockázatását, kire es csodálkozva olvastam a rem becsület szavát ad nem fog menekülni. F hogy a marsall miszerint sz. Margit sz teszem még, hogy meg volna, ha nem vesztet fogsága végét megéri, m mitásával már is 27 l z a i n e .“

Szerkesztő ur! F man Lajos volt csabá nős esekelvényei követk lyongó — nevémmel h felperes által Ráth k Winter Bertalan köme nyomdász ur választat igy hangzik: „A men kntve a különbségeket kább valószínű, hogy az is inkább, mert ablakon hetett. Egyébiránt pos utánzó.“

Szerkesztő ur! Midő statálására a szakbizot bizonyíték hiányában s intézmény. — E szakér nel vagy nem — mel fel nuli erkölcsi kötelesség hihető — nem szabad. A kibúví ajtó keres, m nem segítettek — mely alapitatták. — Ugyan évi szeptember 30-án k kolczon forgattatott. Al 6-án a bécsi világkiállí ki nem állíhatta, sem M ből, miután alperes ez e a közvélemény ítélete n bizottsági egyének vagy könnyelműen öt forint s íeletet, — gondolván, s

Szerkesztő ur! Mi ter Bertalan kömetző, s kolczon váltohamisítási náltatni szoktak, kötel zett urak eljársára a t figyelmeztetni. Tisztelete

KÜ

Napi szemle. A s á g e l i s m e r é s eme körjegyzéket intéz

sukkos szélességű kiszolg meginni az ő föltett s Krumpában valami a k árnyrémetől nem igen kább nem, mert jól t messze van, s addig a kezhető, plane az oly lel keletesen agyon isszak m

Egész biztonságban felé, melyly barátai von éreztetni, midőn egyszer dermesztő mély halotti csakis árnyéka volna, s minden rétegét át susog nek hallatszó nevet:

— Krumpa! A név tulajdonosa o életében soha se is mozgo színe valódi ezüst színbe magát a pince sötétében várványt sötét felhők mé

Mi ez? gondolta m a három érdempénz tulaj az időt és órák számát, n lejtene, de mert a rémhat tehát ismét észéne jutot s ha jól emlékszik rá, fé hát ez a mi történiék. Ner az éjféli idő bezárásakor, által ide kommandirozott pénzes kiszolgált vitézke

bnak látszott nem a cannesi, vetni, honnan a hercegi pár mult, midőn a matrózok kanyag a hercegi pár egy inassal, megérkezett. E szolga nem kinek számára a kapitány a két jelöltet ki, melyben Barad, mivel sem árulva el a os hercegi párhoz áll.

erve rögtön indulást parannem Nizzába, hanem mivel kapott, melyben Nápolyban betegségről tudósították — mond sikerülnie fog bizonyogy a Ricasoli hajót Nápolyba a hajó megindult s hétfőn an a három utas másnap reg-ájcz felé vette útját.

neaux" szerint a vizsgálat köztársasági főügyész kettős k. Az eddigi nyomozások után közötti éjjel a szigeten egy és 11—1 és 3—5 óra között egyik ór mind a kétszer be-lyonni igyekezett figyelmet az fogva s vele együtt hat bör-igazgató, Gigoux főfelügyelő, bis, Leterne, Renucci és Oumes inasa.

et fekvéséről ezeket inez kilométernyi távolságra a szép fekvéséről és egészsé- Cannes; kelet felé a várost a el a középenger egyik leg- en öböltől 1² kilométernyi magas sziklaparton sz. Mar- öböltől környezve; van ezen- oldalán egy gyönyörű fenyő- ani barbár-szigetlakók L e r o ek; e t eplom mellett emelke- daiban emelt másik templom.

E templom közelében fekvő ig csendes visszavonultságban lie u bibornok onnan el- kívánta átalakítani. 1635-ben anyolok, kik a Richelieu által kiegészítették és tökéletesi

után 1746-ban az egyesült álták el e szigetet, míg vére az ismét megszállotta, mely maig a francziák birtoka volt. ban francia hadügyminiszter erőd, azóta nem igen szer- zomban mint politikai foglyo- It tizenhét évig az ugyneve- esis edictum megszűnése után s papot küldött e szigetre, megváltoztatni. I. Napoleon is őt e szigetre, köztük a genfi 1851-59-ig a sziget hadifoglyo- tal elítelt rabok tartózkodási

olt a sziget lakója, ki az ősz- a nejjével, három kis gyerme- lette ezredessel együtt. Tu- salgóteremből, egy tágas elő- ő állott, mely-eket a marsall

— Élelmére a francia kor- utalványozott, melyet a fo- z étel a fogház konyhájában dellettek Marchi főházigaz- nok és két század katona

égni, hol a karddal dülőse- láthatlan szellemekkel vün- va. A kastély tetején fel- t, a várat körül futó párkár- elos vitéz sétálgatott, kiben a esudy Abrahámot igyekeztek nagy és szép apjak ajkairól nt ez a panczélos alak ment. s lehetett hallani. Járkáltak bben is, még pedig fölvaltva apítottak volna meg egymá- a kivágatása után csakhama n a helyett aztán éjjeli órák a hegy belseje, mintha benn- alapácsoltak volna. S míg , hogy t. i. az éjjeli kőszáláso- lyett keletkezett az éji órák nek oly szörnyű rakoncztá- a állítani merték, olykor-ol- a kalapot, s a vár egészen tejen.

ogy a várat csak ritkán lak- dig azon időkben, melyel- tala. A született hercegi- holmi grófi ösök dorbezőlő- etlenek voltak, hogy az ő j- Mindezekon pedig az ör- Most is furcsa terveit lehe- megmosolyogta Krumpána

most már tudni méltóztatik- gatózott, s még ami több, ve- gében, mert ha az a csörgő- red, és észre veszi őt, a csak

Marchi bontotta fel a marsallnak valamennyi leveleit, s őt lépten-nyomon kísérte. A lakszobák falának vastagsága 12 lábnyi; az ablakok erős vasrudakkal vannak ellátva; s azon kis terrasse, melyre a marsallnak a kimenet megen- gedtetett, magas fal által körvonalozott. E helyről a leg- gyönyörűbb kilátás nyílik a tengerre, Cannes városára s az a mögött fekvő borhegységekre.

B a z a i n e f i v é r e eme levelet intézte f. hó 15-én a párisi „Figaro“ szerkesztőjéhez: „Szerkesztő ur! Két hóval ezelőtt Cannesban voltam. Nőm és én felhatal- mazást nyertünk a belügyminisztertől, hogy fivéremet, kine- nek, fájdalom, gyámja is vagyok, sz. Margit szigeten tiz- szer meglátogathassam. E látogatásoknak éitem két legfő- jebb benyomását kö zönhetem: a fájdalom, hogy fivére- met ily nyomoru létre látom kárhóztatva s nőm életének kockáztatását, kire e nyomor látása veszélyesen hatott. S csodálkozva olvastam a lapokban azon ráfogást, hogy fivé- rem becsület szavát adta volna, miszerint ily börtönből nem fog menekülni. Felkérem önt, hozza köztudomására, hogy a marsall soha sem adta s z a v á t, miszerint sz. Margit szigetről nem fog megszökni. Hozzá teszem még, hogy meggyőződésem szerint még most is ott volna, ha nem vesztett volna el minden reményt, hogy fogsága végét megéri, mely fogság, a vizsgálati idő beszám- itásával már is 27 hónapra terjedt. Fogadja stb. B a z a i n e.“

Csobád, aug. 17.

Szerkesztő ur! Folyó hó 14-én tárgyalattott Haber- man Lajos volt csabádi haszonbérő — többszörösen bü- nös cselekvényei következtében a világban most szerte bo- lyongó — nevémmel hamisított egyik váltoja. Szakértőül félperes által Ráth kereskedő ur, alperes ügyvéde által Winter Bertalan kömetész ur, kettőjük által Rác Ádám nyomdász ur választattak. Eskü utáni ítéletük körülbelül így hangzik: „A mennyiben alperes írása többféle, te- kontve a különbségeket saját írása és a hamis között, in- kább valószínű, hogy az alperes sajátkezűleg írta, annyival is inkább, mert ablakon keresztül a hamisítás nem történ- hetett. Egyébiránt positive nem állíthatják, hogy nem utánozták.“

Szerkesztő ur! Midőn a törvény a váltó valódisága con- statálására a szakbizottságot felállította, czélja volt, hogy bizonyíték hiányában szakértői szemle döntsön. Ez helyes intézmény. — E szakértőknek — nézetem szerint — „igen- nel vagy nem“ mel felelni — s ha nem képesek visszavo- nulni erkölcsi kötelességük, azt mondani „valószínű, inkább hihető“ nem szabad. Az ily feleletek által lelkiismeretök kibúvó ajtó keres, míg a bíróságot ítétele hozatalában nem segítették — mely valószínű beszédre ítéletét nem alapíthatja. — Ugyan is a kérdéses hamis váltó 1873-ik évi szeptember 30-án Csobádon kelt, s október 4-én Miskolc- zomban forgatott. Alperes szept. 28-án indulva október 6-án a bécsi világkiállításról térve meg, — sem Csobádon ki nem állíthatta, sem Miskolczon nem forgathatta. Ez ok- ból, miután alperes ez esetet tényekkel képes bizonyítani, a közvélemény ítélete nem lehet más, minthogy e szak- bizottsági egyének vagy szakértelemmel nem bírnak, vagy könnyelműen öt forint szemledíjért adnak semmit mondó ízeletet, — gondolván, a többi a bíró dolga.

Szerkesztő ur! Miután tudomásomra jött, hogy Win- ter Bertalan kömetész, s Rác Ádám nyomdász urak, Miskolc- zomban váltohamisítási ügyek kérdésében mindenkor hasz- nálatni szoktak, kötelességemet véltem teljesíteni, neve- zett urak eljárására a tisztelt közönséget becses lapjában figyelmeztetni. Tiszteletem kifejezése mellett maradok hazafiai üdvözzellettel, Sz e m e r e Ö d ö n.

KÜLFÖLD.

Napi szemle. A spanyol köztársaság elismerése tárgyában a német kormány eme körjegyzéket intézte külföldi követjeihez: „A spa-

sukkos szélességű kiszolgált vitéz nagyon furcsán találja meginni az ő föltett szándékának levét. Volt azonban Krumpában valami a katonai bátorságból, mely holmi árnyrémetől nem igen szokott visszaretenni, annál in- kább nem, mert jól tudta, hogy az éjjelnek órája még messze van, s addig a lelkek fölébredése be nem követ- kezhető, plane az oly lelkekéi, melyek ily felébredésor tö- kéletesen agyon isszák magukat.

Égész biztonyságban haladt tehát ama bizonyos hordó felé, melylyel baráti vonalmat a legyakraiban szokta éreztetni, midőn egyszerre csak, a sirbölt ajtója felől, vért dermesztő mély halotti hang, mintha a valódi hangnak csakis árnyéka volna, szövéődött bele a légbe, s annak minden rétegén át susogva kiáltá e, most oly rémséges- nek hallatszónak nevet:

— Krumpa!

A név tulajdonosa oly hirtelen megállt, mintha világ- életében soha se is mozgott volna, s arcának szivárvány színe valódi ezüst színbe mene át, mely akként vette ki magát a pincze sötétében, mintha a hold szótt volna szivárványt sötét felhők méhébe.

Mi ez? gondolta magában a kiszolgált bátor vitéz, s a három érdempénz tulajdonosa. Aztán kezdte kombinálni az időt és órák számát, melyet most hirtelen el talált fe- lejteni, de mert a rémhang a pincze zugaiban elenyészett, tehát ismét észre jutott, hogy hiszen fényes nappal van, s ha jól emlékszik rá, fényes reggel. Hogy történéhetik te- hát ez a mi történik. Nem maradt-e ki valamelyik szellem az éjjeli idő bezárásakor, s most ijesztgeti a parancsszó által ide kommandirozott, s becsületes uton haladó érdem- pénzes kiszolgált vitézeket.

Folyt. köv.

nyol zavarok várakozó magartatása kényszerítették az európai hatalmakat és Németország e magartatást nem lépte túl; azóta a helyzet megváltozott, a carlista kegyetlenkedések compromittálták a monarchicus és con- servatív elveket, a melyek képviselői gyanánt akarják magukat a carlisták feltolni; a spanyol hadsereg jobb fe- gyelme, a commune elnyomása bizonyítja, hogy a madridi kormány szilárdul; a carlisták hasztalan erőlködése azt bizonyítja, hogy tehetetlenségük végleges sikert nem fog kivívni, még ha a kormánynak egyéb felkelőkkel kellene is küzdenie. Európa csak a madridi kormány szilárdultól várhatja Spanyolhon megnyugtatót; az európai kor- mányok a madridi kormányuk, ha elismerik, megkönnyít- feladatát; ez volna a morális intervenció egyedüli módja és hozzájárulna amaz állapot megszüntetéséhez, melynek tovább eltartása zavarná a köznyugalmat. — Az angol, francia, olasz és belga kormányok részéről már megtörtént a hivatalos elismerés, míg Né- metország még tárgyalásokat folytat Ausztria és Oroszor- szággal, de e három hatalom is még e héten bizonyosan be fogja jelenteni elismerését. — A spanyol kormány tagjai vasárnap minisztertanácsot tartottak, mely jóváhagyta Ulloa külügyér körjegyzékének fogalmazványát, melyben az elismerés után követendő politikáját szándékozik ki- fejteni.

Don Carlos memorandum a, melyet mint említettük, a „keresztény“ hatalmakhoz intézett, egész terjedelmében előtünk fekszik s a következő tartalommal bír: „Mint Spanyolország jogszerinti királya, mint tényleg uralkodó az egész monarchia területén (azaz három megye bokrai közt) a keresztény hatalmakhoz fordulok. Kívánom, hogy megismerjenek tetteim s nem a reám szórt rágalmak után s hogy lássák be az irt, mely a törvényes király és a névtelen madridi kormány azaz egy maroknyi kalandor közt táton. Hazaszeretéből ragadtam fegyvert, hogy visszafoglaljam a trónt s megmentssem szeretett hazámat egy spanyol 1793-tól. S az ég kedvezett fegyvereimnek. Fegyver és pénz nélkül megalkotván a lelkes hadsereget, győztem mindenütt s most előcsapataim Mad- rid kapui előtt állanak s közeledik a nap, midőn teljesen tönkre fogom tenni a köztársasági hadse- reget. Ellenségeim rablás s gyilkolás által bizonyítják gyengeségüket, míg én a legnagyobb igazsággal s méltány- lattal jártam el ellenségeimmel szemben, de látva, hogy engedelemre csak újabb gyilkolás a felelet, ezt többé nem tűrhettem s én is a törvény szigorához fordultam, a miért most vandalizmussal vádolnak a világ előtt. Én tiltakozom e hamis állítások ellen. — Ha a külhatalmak az igazat meg akarják tudni, küld- jenek képviselőket a harcztérre s meg fognak győződni hadseregem fegyelméről s azon atyai kormányzatról, mely tartományaimnak adtam. A repressaliáktól irtódom, de minél kegyesebb voltam eddig, annál szigorubbának kell lennem ezután. Zászlóm a rend zászlója, s a köztársasági kormány már halott, és ezt maga is bevallja, midőn inter- venció után kiállt, mely ha minden várakozó ellenére lé- tesülne, bátran szembe fogunk szállni vele, mint tettük a republikánus csapatokkal, midőn még csak maroknyi nép valánk. — A bárgyúság és pöffeszkedés e neveléses con- glomeratumát a többieknek tartottuk olvasóinkkal habár csak röviden is megismertetni.

TÁVIRATOK.

Karlovicz, aug. 18. Gruics püspök a „Karl. Corr.“ szerint a Ferencz-József rend nagy keresztjét nyerte.

Bécs, aug. 18. A „Tagespresse“ korainak mondja a „P. Napló“ azon híret, hogy az osztrák-magyar kormány már elismerte a spanyol köztársaságot. A „Presse“ hasonlóan kétségre vonja, hogy az elismerés Ausztria ról már megtörtént volna, miután a hatalmak tárgyalásai még folynak e tárgyban.

Berlin, aug. 18. Mint a „Nordd. Allg.“ értesül, a német, osztrák, belga és francia ultramontán pártvezérek a napokban gyűlést fognak tartani Geufben.

UJDONSÁGOK.

A mi rendőrségünk. Egy őszteczai házban a mult péntek és szombat közti éjen valami jó madarak be akartak törni. Az ablakon azonban rics levén, úgy segítettek magukon, hogy horoggal kezdték kiszedni a szobában levő ruhát. A szoba lakója midőn már csizmáját húzták kifelé, a zajra felébredt s lármát ütve kiüfött az utcára. A ház előtt konstabler állomás van, az ott állni szokott két konstabler azonban nem volt állomásán, s csak a meglopott által ütött lármára jöttek elő egy közeli csapszékéből, a hova egy pohár snapszra tértek be. A mint a károsult M. Gy. ott veszekedett a konstablerekkel, egy gyanus kinézésű ember hátán batyuval ment el mellettük, M. Gy. ur felszólította a konstablert, hogy annak hátán levő csomagot nézze meg, a konstablerek azonban azt állíták, hogy azon batyus ember az ott közel levő pálinkamérésben pinczér s ők azt jól ismerik. Denique a holmi nem került meg. M. Gy. feljelen- tette a dolgot a rendőrkapitányságnál, és ott panaszat — nem vették tekintetbe.

Az osztr. államvasut áthidalási épitménye egy hivatalos közlemény szerint legkésőbb október 15 én fog a forgalomnak átadatni. Ez azonban teljes lehetetlen, ha csak a Podmaniczky-utczát, mely az alaguthoz vezet, egy kissé járhatóbbá nem teszik. A mérnöki hivatalnak erre vonatkozólag tettek már javaslatot s e czélból a hivatal összeköttetésbe tette magát a közmunka tanácssal. Mint a „N. Pester Journ.“ hallja, az osztr. vasut a légi pálya megnyitását megfelelő ünnepélyességekkel fogja eszközölni.

A főorvos a fővárosi tanácsnak szóval tett jelentést Lipcsében tett tapasztalatairól és előadja, hogy ez alkalom- ból megfordult Münchenben is, hol az ottani városi főor- vos részéről a legvendégszeretőbb modorban fogadtattott. A müncheni főorvos megmutatta neki a mintaszerű halot-

tas kamrát és ő a látottakról igen részletes jegyzeteket készített, melyeket alkalom adtán itt igen jól lehet majd értékesíteni. — Csak az a kérdés, mikor látunk valmit ezen értékesítésből.

Botrányos hanyagság. „A selmezi bányász és erdőszakadémiában a vizsgálat német nyelven teszik le. A magyar kormány pedig fizeti az intézetet a nemzet pénzéből.“ — E közleményt a „Debreczen“-ből vesszük át, s mi hozzá tehetjük még a következőket. A magyar királyi József me egyetemen az ide vizsgálatok alkalmával egy növendéknek F. J. tanár ur megengedte, hogy ez németül tegye le előtte a vizsgát, nagy fennem biztosítván mindenkit, hogy ő németül, fran- cziául angolul egyformán megérti a feleleteket. — Ebben az igaz eddig nincs semmi különös, mert hát az emberi hiúságnak még szembeszökőbb példáival találkozhatunk mai nap, de ezzel összefüggésben felhívjuk az illetők figyel- met azon körülményre, hogy a nagyszabású magyar királyi jogakadémián magyar nyelven a vizsgát nem veszik fel. Jó volna, ha az ilyen apróknak látszó, de nagy jelentőségű dolgokra a t. miniszter ur jobban felügyelne.

Löher barátunk megint megemlékezett rólunk. A bajor kir. tudományos (?) akadémia július 25-én tartott ülésében ünnepi beszédet tartott Németország világ állá- sáról. E beszédben kifejté Németország teendőit a jövőben s azt mondja, hogy keleten két nép van, a kikkel Német- országnak számolni kell: az orosz és a magyar. A beszéd reánk vonatkozó passusa következőleg hangzik: „A ma- sik kis nép pedig, mely jelenleg nagy állam föltött uralko- dik, ékesen szóló példa arra, hogy senki büntetlenül a népek és országok természete és azok hagyományai ellen nem küzd. A merész magyarok — számra nem többen mint 5 a 10 ellenében és culturerőben igen gyengék — hét év óta nagy hévvel azon vannak, hogy Magyarországot „Magyáriá“-vá változtassák át. Ennek következménye ro- hamos hanyatlás ugy erkölcsi, mint közgazdasági tekintet- ben, és az összes nem magyar nemzetiségek hallos gyű- lölete az Istvánkorona egész területén.“

Szerencsétlenség bucsujáráson. A taksonyi la- kosság egy része Ercsénybe akart menni f. hó 15-ére, hol ekkor bucsu volt. Az emberfalka azonban oly helyen akart a Dunán átkelni, a hol a parton járó tilos volt. Hogy te- hát észre ne vegyék, vagy meg ne büntethessék őket, az ott levő két rozant csónakra oly nagy számmal berako- dott, hogy a mint a víz közepére értek, a csónakok elme- rültek s 30 ember a vízbe esett s egy asszony, két leány s egy fiu bele is fuladt. A megfürdöttek azonban csak ment- ket tovább s csak miután az ercsényi szentnek megadták a köteles tiszteletet, jöttek vissza halottaikat eltemetni. Igen nyomos argumentum a processiók üdvös volta mellett, te- szi hozzá a „Hon“ tudósítója.

Maroszekről írják: Mikó Mihály csikszéki állandó főispánná kineveztetésével összekötetésben azt suttojják, hogy az így megüresedett főkirálybírói állomásra Jenei József országgy. képviselő szeretne jutni. Nekünk a kor- mány kinevezéseit meggátolni módunkban nincsen. De az módunkban van, hogy egy historiai tényre hívjuk fel a kor- mány figyelmét. — 1849-ben Maros-Vásárhelyen, a Hal- lerkerthen, Bem tábornok parancsára, Sánta Lajos alkoz- alezredes lefegyverzett egy egész lovas és gyalog csapatot, mely egy őrnagy vezetése alatt a magyar sereg gyalizá- jára rabolt és zsarolt; az őrnagy a többi tisztekkel együtt cassaltatott és elcsapatott. Ez az őrnagy Jenei József mostani főispán-aspirans volt. — Kérdezze meg a kor- mány Sántát, ki jelenleg a honvédelmi miniszteriumnak egyik előkelő hivatalnok.

Rochefort az ő állítólagos Karlsbadba való utazá- sáról a „Laterne“ legutóbbi számában következőkép nyil- tatkozik: A „Paris Faillite“ (igy nevezi Rochefort folyvást a „Paris Journal“-t) jelenti, hogy én az osztrák kormány- hoz azon kérésint intéztem, hogy engedtessek meg nekem Karlsbadba menni, ott azonban kérésemet a kiszolgáltatási viszonyok miatt nem teljesítették. Először is nincs kiszogál- tatási egyezség, mely politikai száműzötteknek Osztrákor- szághban való tartózkodását meg ne engedné. Másodsor- én nem kértem soha semmi kormánytól sem mit, kivéve a császári kormányt, melyet arra kér- tem, hogy m e n j e n, s ez legnagyobb elégtételre kéresemet teljesíté is. A mi különben a karlsbadi furdót illeti, arra egyáltalában nincs szükségem. Nem rég vettem egy nouméai furdót s radicaliter meg vagyok gyógyulva.

Elpáholta herceg. F. hó 10-én a jelenleg Lipcsében tanuló oldenburgi herceg Péternek. Dresdenban a pályá- udvarnál különös affairje akadt. Ő hercegsége ugyanis Lipcsébe akarván utazni az első osztrák váro terebren „ganz ungenirt“ egy megterített asztrala telepedett. Midőn a pinczér intésére e helyet nem akarta elhagyni, a vendég- ös is közbevetette magát, figyelmeztetése azonban a her- czeg részéről egy hatalmas pöffével lön viszonzva. A ven- déglős nem maradt adós, s a közönség is pártjára állván ő hercegségét botokkal, esernyőkkel nem kis mértékben elcsépelelték. Csak később, midőn a herceget egy orosz salonkocsin elszállították, tudta meg a publikum, mivel volt dolga. Lehet gondolni, hogy ő hercegsége e ránézve saj- nálatos esetből kivonta azon tanúságot, hogy magas állású személyeknek kétszeresen szükséges a decorumot megőrizni.

A „Magyar Nyelvőr“ VIII-ik, augusztusi füzeté megjelent a következő tartalommal: A tulajdon nevekről. Krajnik. — Szóegyeztetés III. Joanovics. — Az ikés rago- zás kérdése. Szarvas. — Vörösmarty Csongor és Tündéjé- ből. II. Steiner. — Balási Tamás magyarsága. Király. — Nyelvelmlékel szók. Lőrincz. — Iker szók. Ilász. — Népetymologia. Kőrész — Helyreigazitások. Magyaráza- tok. Szász K. Budenz. — Népvilághagyományok. 1) Szó- lásmódok. Ferenczi. Fischer. Szabó L. 2) Babonák. Fer- enczi. 3) Népmesék. Székely. 4) Párbeszédek. Fischer. 5) Tájszók. Papp Gy. Nagy L. Lőrincz. 6) Találós mesék. B. Pongrácz. 7) Lakodalmi mondókák. Papp. 8) Névnapi

közönlök. Bakoss. 9) Gyermekjátékok. Turcsányi. Bakoss. Ferenczi. 10) Helynevek. Nagy P. 11) Mester műszók. Kovách. 12) Néprománz. Veres Imre. 13) Csángó népdal. Rokonföldi.

Rövid hírek. A Fröbel-negylet által szombaton és vasárnap rendezett tombola-játék mintegy 500 frt jövedelmet hozott. — A fogaskerekű vasút vállalata azon intézkedést tette, hogy a vízben szülőlködő svábhegyi lakóknak vizet szállít fel s 15 kr-ért adja saját-két akós hordáiban. A vállalat podgyaszt, butort stb. is szállít fel. — A régi színházterre szobrot vagy szökőkutat szándékoznak állítani, most csak azon veszekednek, hogy geometriai vagy optikai középpontjára tegyék-e az oda állítandó valamit. — Alexandrovics Vladimir orosz nagyherceg, a császár fia, Mária mecklenburg-schwerini hercegnővel f. hó 28-án fog Pétervártól összekelni. — A t. akadémiának külön könyvkereskedést akar berendezni saját kiadványainak árusítására, de kaphatók lesznek más kiadványok is. A könyvkereskedést Knoll ur fogja vezetni. — Meggyuladt a ruha tegnapelőtt egy leányon a Kammon-kávéház előtt. Sikerült azonban rajta a tüzet eloltani. — A fináncokat megkergették Debreczenben a napszámok. Dohányos szekeret üldöztek, de ez elmenekült; egy fináncot meg is vertek. A napszámok közül vagy nyolcz befogatott. — Pankovics István ungvári püspök betegsége oly rossza fordult, hogy felgyógyulásához semmi remény többé. — Ujlap indult meg Szentesen „Éjszaki fény” czim alatt. — Az angol királynőtől tetemes értékű ékszereket loptak el a brüggei állomáson, épen midőn azokat leányának a hesseni hercegnőnek küldötte volna.

Figyelmeztetés. Az észak-németországgal, az egyenes teher szállításra nézve fennálló több díjjegyzék megszüntetése. Németország vaspályáin életbe lépett általános díjfelemelés következtében az osztrák-magyar vaspályák és a kir. szász államvaspályák a Lipcse-drezdai vaspályák és a Magdeburg-Cöthen-Halle-Lipcsei vaspályák között eddig fennálló díjjegyzék az egyenes teher szállítást illetőleg hatályon kívül tétetik; és új szövetségi díjjegyzék által fog pótoltatni. Többet a kifüggesztett hirdetések.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Budapest, aug. 18. Buzában ma is lanyha volt a hangulat; finomabb fajok szilárdak, ellenben selejtesebbek 5 krral olcsóbb. Egyéb gabnafajokban kevés üzlet volt változatlan árák mellett. Hivatalos jegyzéssel a következő kitések történtek: Buza tiszai 7000 mázsa 82 1/2—84 fntos 6.20—5.50 kr 3 óra. — bánsági 12,900 mázsa 89 1/2—84 fntos 6—5.40 kr 3 óra. — aradi 600 mázsa 86 fntos 5.80 kr 3 óra. — Rozs 500 vm. 4.10 kr. — Árpá 3000 mérő 72 fntos 3.45 kr. — Zab 1500 mérő 50 fntos 2.25 kr.

Magán tudósítások szerint tömeges kínálat mellett buza ismét 5—10 krral olcsóbb mint tegnap s mintegy 25,000 mázsa kelt el 5.70—80 kron. — Usance-buza szept.—okt. 5.05 kr, tavaszra 5.62 1/2 kr. — Rozs és arpa lanyha. — Kukoricza szilárd s 5 krral árpá alá. — Zab változatlan; javult, ára 4.70 kr. vámmázsanként. — Zab változatlan; szept.—okt. 5000 mérő kelt el 20 fntos 3.22 krral Győről.

Áru- és értéktözsde. Az előtözsden külföldi lanyha hírekre nagy élnkség uralkodott. Földh. 82.75-ről 59.25. A déli tözsden lanyhább hangulat állott be. Muncip. 33—34, m. hit. 223—222, földh. 82.50—75, tak. és hit. 58.75—59.25 kr. — Egyéb értékek közül pesti közúti 260.50, Viktoria gőzmalom 80—81, gyártelep 22. első hazai 2590 záródott. — Valuták és jelváltók lanyhábbak.

Időjárás. Borus idő; hőmérsék reggel 7 órakor +19.4 D.

A budapesti gyapjувásárra, mely mult vasárnap vette kezdetét, számos külföldi vevő érkezett s már a vásár megnyitása előtt 3800 mázsa gyapju adatott el a mult vasári árák szerint. És pedig eladott: 100 m. finom posztó-gyapju 135—136 frtjával, 580 m. közép finom posztó-gyapju 114—116, 900 m. jeles fésűs gyapju 105—110, 500 m. bácskai egy nyiretű 85—87, 600 m. orosz mosatlan 53—54, 150 m. nemesített zigaja 80, 270 m. bánsági czikkgyapju 47, 200 m. szürke czikkgyapju 36—38, 500

m. tiszavidéki két nyiretű minőség szerint 83—86 frtjával. Gyárilag mosott gyapjuból a mult héten 250 mázsa adatott el 120—180 frtjával belföldiek részére.

A magyar kisegítő hitelegylet ügyében a hód. vásárhelyi közp. takarékpénztár egy köriratban az összes magyarországi vidéki pénzügyintézeteket egy Budapesten a Hungaria szállodában f. hó 22-én d. e. 11 órakor tartandó értekezletre hívja meg a hitelegylet minden áron leendő fentartása érdekében.

A budapest-rutka-oderbergi vasútvonalon folyó évi augusztus hó 15-én mindkét irányban naponként kétszer közlekedő mozgópostahivatalok léptek életbe, melyek Oderbergben a Bécs-Krakó, valamint az Oderberg-Boroszlo-Berlin közt működő mozgópostákkal közvetlen érintkezésben állanak.

Debreczen aug. 17. Erős behozatal s a rozst kivéve csekély kereslet mellett jelentéktelen forgalom fejlődött ki. Buza köbke 11.20—60 kr, kétszeres 8—9 fr, rozs 7.20—50 kr, arpa 5.65—80 kr, zab 3.60—80 kr, tengeri 9—10.20 kr.

Győr, augusztus 14. (Sz. P.) A holnap i ünnep miatt mára esett hetivásárunk, azért is, mert a szerdait elmosta az eső, igen népes és kedvező hangulatu volt. Az árák szilárdak, vételkedv bőviben. — A hígany, mely a szerdai esőzés alatt 139-ra esett, ma ismét fölgroitt 20—25-re. Hivatalos tudósítás szerint a behozatal és árkelet következő:

Behozatal: Buza 3227 mérő, Rozs 1815 mérő, Árpá 5580 mérő, Zab 1221 mérő, Kukoricza 78 mérő, Döles 97 mérő, Bab 88 mérő, Burgonya 425 zsák.

Árák: Buza tiszta 5.60—6.00, közönséges 5.—5.40 Rozs 3.60—4.00, Árpá 3.—3.40, Zab 2.—2.30, Kukoricza 3.60—4.00. Kéles 4.20—4.60. Széna két lovas koest 8.—

Gyöngyös, aug. 11. Tiszta buza 10 frt 86 kr, 11 frt 60 kr; rozs 8 frt 60 kr; arpa 6 frt 50 krról 7 frt; zab 3 frt 60 és 80 kr.

Nemzeti színház. Szerdán, aug. 19-én. „A fővény”. Vigj. 5 felv. — Csütörtökön, aug. 20-án, bérletfolyamban: Murska Ilma k. a. második vendégjátékával. „Dimorah”, vagy: „a ploermeli bucsu”. Vig opera 3 felv.

Budai szinkör. Szerda, aug. 19-én. „Kié a 40 ezer forint”. Vigjáték.

Simonyi Ernő, Mocsary Lajos, főmunkatársak: **CSAVOLSKY LAJOS** felelős szerkesztő.

AZ „EGYETERTÉS” apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Pénzülegetek mindenföle sorsjegyekre, állbankötvényekre, részvényekre, részletfizetési ívekre, leltéri- és záloglevelekre, arany ezüst- és érmekre ad olcsón Fuchs T. ország-ut 39. szám, a múzeum mellett. A pénz havi részletekben is visszafizethető.	Egy ügyes hivatal- szolgáló jó állomást keres. — Tudósítást ad a hirdetés felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.	Házmester kerestetik helyben. — Ertesítést ad a hirdetés felvételi iroda, hatvani utca 13. sz.	Fül-orvos Dr. Lichtenberg Kor- nel fülbetegeknek rendel 10—12-ig és 2—3-ig Béla-utca 3. szám.	Jó bizonyítványok- kal ellátott szolgáló 30—35 frt havifizetés mellett felvétetik. — Bővebb értesítést ad a hirdetés felvételi iroda, hatvani-utca 13-ik szám alatt.	Egy fiatal ember számos jó bizonyítványokkal ellátva, ajánlja magát bizománnyal képviselő-égre. — Bővebb tudósítást nyerhetni a hirdetés felvételi irodában hatvani u. 13. sz.
Egy kereskedő segéd elfogadható feltételek mellett állomást keres. — Tudósítást ad a hirdetés felvételi iroda, hatvani-utca 13. sz. alatt.	Ügynök a magyar és német nyelv teljes bírásával azonnal felvétetik. — Tudakozódhatni hatvani-utca 13. sz. alatt az irodában.	Kertész. Egy ügyes kertész keres- tetik. — Ertesítést ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.	Martiny F. Budapesten váci- utca, ajánlja gazdagon felszerelt	Térfi Antal ajánlja gazdagon felszerelt óráraktárát a legújutányosabb árák mellett és javítá- sokat a leggyorsabb idő alatt eszközöl egy évi jótállás mellett. Deák Ferenc-utca 4. szám, Budapesten.	Szép kézírással bíró fiatal ember azonnal fel- vétetik. — Bővebb tudósi- tás hatvani utca 13. sz.

H I R D E T É S E K.

E L A D Ó

A rákosi rétekben 43.000 □ öl jó minőségű föld. Közel a Trattner Károly-féle villához, nem messze a „Golya” vendéglőhöz. Szélességi homlokzata a marhahajtó utra néz. hosszának egyik részét szinte ut szegélyzi s e szerint két homlokzattal bírván, villáknak és kerteknek kitűnően alkalmas. A Csömörig épülő lóvonatu vasut, közel e telekhez fog el- vonulni. Megvehető egészben vagy részletekben. Ajánljuk az k- nak, kik villa-helyiségre könnyű móddal akarnak szert teini. Bővebb értesítést szerezhetni alólirt irodában.

Kéretnek pedig

azon birtoktulajdonosok vagy gazdák, kik eladni, venni, haszon- bérelni, vagy haszonbérbe adni szándékoznak, hogy feltételeiket alulírottakhoz beadni sziveskedjenek.

TÖVÖLGYI TITUSZ és TÁRSA

ügyvédi, közvetítő- és ügynöki irodája,

(Budapesten, országut 15. szám Zrínyi-ház.)

Dr. Handler Mór

orvos- és sebésztudor, szülés és szemész.

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

Titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.:

MAGÖMLÉSEKET,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a

TEHETETLENSÉGET

(elgyengült férfierőt),

2) húgycsőfolyásokat (még oly idülteteket is), a nemzőrészek bujakóros fe- kélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban,

3) húgycsőszűküléseket

4) friss és idült nyálfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehér-folyást, és az onnan eredő

magtalanságot

5) bórkiütéseket,

6) a húghólyag betegségeit, és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3—5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pest, belváros, kigyó-utca 2-ik szám alatt kigyó és városház-utca sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Kiadó hivatal

múzeum-utca

Előfizetési ár

Egész évre . . . 16 ft. Negy

Félévre . . . 8 ft. Egy

A lap szétküldésére vonatkozó

előfizetési pénzek és kiadó-
hivatalba int

A „függetlenség” szervező

párt“ végrehajtó bizottság

felhívást küldötte széles körben

Tisztelt

A folyó 1874-iki négygyűlésre az

szajótt küldöttek és elnököt

lóságát kivívni törekvő jú 16-ikán és a népgyűlést

értekezletet tartottak. Az értekezlet tagjai

törvényhozásban csak a függetlenség híveinek

diadala. A függetlenség híveinek diadala

közös ügyek törvények. A függetlenség híveinek diadala

gyarország állami önállósága. A függetlenség híveinek diadala

rájuk megszerezni, az egész országban ekként

rülnek, egy programmal. A függetlenség híveinek diadala

egész országban ekként. A függetlenség híveinek diadala

kező határozatokban. A függetlenség híveinek diadala

1. Magyarországi függetlenségének megszerezésére

külnak.

2. A párt programjának önálló, független megvalósítása

idegen beavatkozás nélkül. A függetlenség híveinek diadala

teljes önállósággal bírjon. A függetlenség híveinek diadala

vül a hadügy, a pénzügy, a közgazdaságot minden tekintetben

3. A pártnak országgyűlési bizottság

4. A függetlenség híveinek diadala

annak országos szervezőbizottságát megalkotni

országgyűlési bizottságát megalkotni

grammot magukénak tekinteni

nak tagjai.

Tisztelt elvtárs!

mit az ország különböző részeiről

sereglett elvrokonok mellett

tásu a népgyűlésnek az országgyűlés

rozata, mely szerint a függetlenség híveinek diadala

két fő pártba sorakozott. A függetlenség híveinek diadala

azon közügyesek pártja. A függetlenség híveinek diadala

állapotot fen kívánja. A függetlenség híveinek diadala

pártja, a kik ez állapotot fen kívánja

gyarország teljes államát fen kívánja

kívánják megszerezni. A függetlenség híveinek diadala

Ezen kívül azonban a függetlenség híveinek diadala

nemzetünknek az, hogy a függetlenség híveinek diadala

és hogy programja alapján a függetlenség híveinek diadala